P9_TA(2021)0024

Covid-19-kriisi ja sen jälkeinen aika sukupuolinäkökulmasta tarkastellen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. tammikuuta 2021 covid-19-kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta sukupuolinäkökulmasta tarkastellen (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan 3 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 6, 8 ja 153 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 23 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja erityisesti sen periaatteet 2, 3, 5, 9, 10, 16 ja 20,

— ottaa huomioon kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman, ketään ei jätetä jälkeen -periaatteen ja erityisesti tavoitteen 1, jolla pyritään poistamaan köyhyys, tavoitteen 3, jolla pyritään turvaamaan ihmisten mahdollisuus terveelliseen elämään, tavoitteen 5, jolla pyritään toteuttamaan sukupuolten tasa-arvo ja parantamaan naisten elinoloja, sekä tavoitteen 8, jolla pyritään kestävään talouskasvuun,

— ottaa huomioon 18. joulukuuta 1979 tehdyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen,

— ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksista 3. toukokuuta 2008 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen 6 artiklan,

— ottaa huomioon vuodesta 1975 lähtien annetut Euroopan unionin direktiivit naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun eri näkökohdista (neuvoston direktiivit 79/7/ETY [1], 86/613/ETY [2], 92/85/ETY [3] ja 2004/113/EY [4], Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY [5], neuvoston direktiivi 2010/18/EU [6] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/41/EU [7]),

— ottaa huomioon vanhempien ja omaistaan hoitavien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisesta ja neuvoston direktiivin 2010/18/EU kumoamisesta 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1158 [8],

— ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus),

— ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),

---

(1) Neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä (EYVL L 6, 10.1.1979, s. 24).

(2) Neuvoston direktiivi 86/613/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1986, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin, maatalousalalla toimivat ammatinharjoittajat mukaan lukien, ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien naisten suojeluun raskauden ja synnytyksen perusteella (EYVL L 359, 19.12.1986, s. 56).

(3) Neuvoston direktiivi 92/85/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (kymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (EYVL L 348, 28.11.1992, s. 1).

(4) Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37).

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23).

(6) Neuvoston direktiivi 2010/18/EU, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2010, BUSINESSEUROPEN, UEAPME:n, CEEP:n ja EAY:n tekemän vanhempainvapaata koskevan tarkistetun puitesopimuksen täytäntöönpanosta ja direktiivin 96/34/EY kumoamisesta (EUVL L 68, 18.3.2010, s. 13).

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/41/EU annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin sekä neuvoston direktiivin 86/613/ETY kumoamisesta (EUVL L 180, 15.7.2010, s. 1).

(8) EUVL L 188, 12.7.2019, s. 79.

Torstai 21. tammikuuta 2021

— ottaa huomioon 21. syyskuuta 2015 päivätyn yhteisen valmisteluasiakirjan ”Sukupuolten tasa-arvoa ja naisten vaikutusvaltaa edistävät toimenpiteet: Tyttöjen ja naisten elämän muuttaminen EU:n ulkosuhteiden avulla” (2016–2020) (SWD(2015)0182),

— ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2016 annetun ehdotuksen neuvoston päätökseksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin osalta (COM(2016)0109),

— ottaa huomioon 13. helmikuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n painopisteistä naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 64. istuntoa varten ([9]),

— ottaa huomioon 30. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman sukupuolten palkkaerosta ([10]),

— ottaa huomioon 13. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon heikentämispyrkimyksistä EU:ssa ([11]),

— ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman EU:n liittymisestä Istanbulin yleissopimukseen ja muista toimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi ([12]),

— ottaa huomioon 15. marraskuuta 2018 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvoa edistävistä hoitopalveluista EU:ssa ([13]),

— ottaa huomioon 29. marraskuuta 2018 antamansa päätöslauselman vammaisten naisten tilanteesta ([14]),

— ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2018 antamansa päätöslauselman naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä digitaalialan kautta ([15]),

— ottaa huomioon 16. tammikuuta 2018 antamansa päätöslauselman naisista, sukupuolten tasa-arvosta ja ilmasto-oikeudenmukaisuudesta ([16]),

— ottaa huomioon 3. lokakuuta 2017 antamansa päätöslauselman naisten taloudellisesta voimaannuttamisesta yksityisellä ja julkisella sektorilla EU:ssa ([17]),

— ottaa huomioon 14. kesäkuuta 2017 antamansa päätöslauselman tarpeesta EU:n strategialle sukupuolten välisen eläke-eron poistamiseksi ja torjumiseksi ([18]),

— ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2017 antamansa päätöslauselman naisten ja miesten tasa-arvosta Euroopan unionissa vuosina 2014–2015 ([19]),

— ottaa huomioon 4. huhtikuuta 2017 antamansa päätöslauselman naisista ja heidän asemastaan maaseutualueilla ([20]),

— ottaa huomioon 14. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvon edistämisestä mielenterveyspalveluissa ja kliinisessä tutkimuksessa ([21]),

---

([9]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0039.
([10]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0025.
([11]) EUVL C 449, 23.12.2020, s. 102.
([12]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0080.
([13]) EUVL C 363, 28.10.2020, s. 80.
([14]) EUVL C 363, 28.10.2020, s. 164.
([15]) EUVL C 390, 18.11.2019, s. 28.
([16]) EUVL C 458, 19.12.2018, s. 34.
([17]) EUVL C 346, 27.9.2018, s. 6.
([18]) EUVL C 331, 18.9.2018, s. 60.
([19]) EUVL C 263, 25.7.2018, s. 49.
([20]) EUVL C 298, 23.8.2018, s. 14.
([21]) EUVL C 252, 18.7.2018, s. 99.

— ottaa huomioon 8. maaliskuuta 2016 antamansa päätöslauselman naispuolisten pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tilanteesta EU:ssa ([22]),

— ottaa huomioon 19. tammikuuta 2016 antamansa päätöslauselman eurooppalaisen naisyrittäjyyden esteenä toimivista ulkoisista tekijöistä ([23]),

— ottaa huomioon 9. syyskuuta 2015 antamansa päätöslauselman naisten tiede- ja yliopistourista sekä naisten urakehityksen esteistä ([24]),

— ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman EU:n naisten ja miesten tasa-arvostrategiasta vuoden 2015 jälkeen ([25]),

— ottaa huomioon 10. joulukuuta 2019 annetut neuvoston päätelmät: ”Sukupuolitasa-arvoiset taloudet EU:ssa: tuleva kehitys”,

— ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) 27. toukokuuta 2020 julkaistun raportin ”COVID-19 and the world of work. Fourth edition”,

— ottaa huomioon ILOn analyysin ”Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19”,

— ottaa huomioon huhtikuussa 2020 julkaistun OECD:n raportin ”Women at the core of the fight against COVID-19”,

— ottaa huomioon 6. maaliskuuta 2019 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”2019 Report on equality between women and men in the EU” (SWD(2019)0101),

— ottaa huomioon UN Women -järjestön 9. huhtikuuta 2020 julkaistun raportin ”The Impact of COVID-19 on Women”,

— ottaa huomioon UN Women -järjestön 2. syyskuuta 2020 julkaistun raportin ”Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19”,

— ottaa huomioon UN Women -järjestön julkaisun ”Online and ICT-facilitated violence against women and girls during COVID-19”,

— ottaa huomioon 27. huhtikuuta 2020 julkaistun YK:n väestöohjelmarahaston (UNFPA) raportin ”Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage”,

— ottaa huomioon 28. huhtikuuta 2020 julkaistun UNFPA:n julkilausuman ”Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic”,

— ottaa huomioon Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän (GREVIO) puheenjohtajan Marceline Naudin 24. maaliskuuta 2020 antaman julkilausuman tarpeesta noudattaa Istanbulin yleissopimuksen normeja pandemian aikana,

— ottaa huomioon yhteisen tutkimuskeskuksen raportin ”How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?”,

---

([22]) EUVL C 50, 9.2.2018, s. 25.
([23]) EUVL C 11, 12.1.2018, s. 35.
([24]) EUVL C 316, 22.9.2017, s. 173.
([25]) EUVL C 407, 4.11.2016, s. 2.

Torstai 21. tammikuuta 2021

— ottaa huomioon 15. lokakuuta 2019 julkaistun Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) vuoden 2019 tasa-arvoindeksin,

— ottaa huomioon 29. toukokuuta 2019 julkaistun EIGEn raportin ”Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance”,

— ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 julkaistun EIGEn raportin ”Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States”,

— ottaa huomioon Eurofoundin kesäkuussa 2020 julkaiseman ”Living, Working and COVID-19” -tutkimuksen aineiston;

— ottaa huomioon 14. toukokuuta 2020 julkaistun Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) kyselytutkimuksen ”A long way to go for LGBTI equality”,

— ottaa huomioon 5. huhtikuuta 2018 julkaistun FRA:n raportin ”A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion”,

— ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2014 julkaistun FRA:n kyselytutkimuksen ”Violence against women: an EU-wide survey”,

— ottaa huomioon ILGA Europen poliittisen katsauksen ”COVID-19: domestic violence against LGBTI people”,

— ottaa huomioon Euroopan naisten etujärjestön (European Women’s Lobby, EWL) julkaisun ”Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe”,

— ottaa huomioon Kansainvälisen perhesuunnittelujärjestöjen liiton eurooppalaisen verkoston julkaisun ”How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety”,

— ottaa huomioon EWL:n poliittisen katsauksen ”Walk-the-talk: EU funds must mirror women’s equality”,

— ottaa huomioon EWL:n toimintapoliittisen katsauksen ”Women must not pay the price for COVID-19!”,

— ottaa huomioon professori Sabine Oertelt-Prigionen 27. toukokuuta 2020 julkaistun tutkimuksen ”The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic”,

— ottaa huomioon seksuaali- ja lisääntymisoikeuksia käsittelevän eurooppalaisen parlamentaarisen foorumin ja Kansainvälisen perhesuunnittelujärjestöjen liiton eurooppalaisen verkoston 22. huhtikuuta 2020 julkaiseman yhteisen kertomuksen ”Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic”,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A9-0229/2020),

A. toteaa, että covid-19-kriisiin ja sen seurauksiin sisältyy selkeitä sukupuolinäkökulmia, koska ne vaikuttavat naisiin ja miehiin eri tavoin, ja että ne ovat korostaneet olemassa olevia sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin liittyviä puutteita ja eriarvoisuutta; katsoo, että siksi tarvitaan sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia toimia;

B. toteaa, että covid-19-pandemialla on erilaisia ja eriasteisia vaikutuksia yhteiskunnan eri ryhmiin, kuten naisiin ja miehiin, nuoriin ja vanhoihin, vammaisiin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreihin, sosioekonomiselta taustaltaan erilaisiin ihmisiin, lapsiin, yksinhuoltajavanhempiin ja vähemmistöryhmiin, mukaan luettuina romanit, hlbtiq+-henkilöt sekä pakolais- ja maahanmuuttajanaiset, ja sillä on myös moniperusteisia piirteitä; ottaa huomioon, että lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vaikutukset kohdistuvat suhteettomasti naisiin ja tyttöihin ja että pandemia on pahentanut olemassa olevaa rakenteellista sukupuolten eriarvoisuutta erityisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien tyttöjen ja naisten osalta;

C. toteaa, että alustavat viralliset kuolleisuusluvut osoittavat, että viruksesta aiheutuva ikääntyneiden miesten kuolleisuus on suurempi kuin naisten, kun taas naisilla on suurempi riski saada virustartunta, koska vallitsevan kriisin kannalta olennaisilla aloilla työskentelevistä etulinjan työntekijöistä suhteettoman suuri osa on naisia;

D. ottaa huomioon, että EU ja jäsenvaltiot eivät olleet valmiita tällaiseen terveyskriisiin; katsoo, että terveydenhuollon saatavuus ilman syrjintää on perusihmisoikeus; toteaa, että terveyskriisi pahensi merkittävästi jo olemassa olleita kriittisiin hoitopalveluihin pääsyn esteitä; toteaa, että muiden kuin keskeisten terveyspalvelujen peruuttamisen tai lykkäämisen seurauksena kiireellisten tapausten kriittinen hoito on viivästynyt ja joskus jopa estynyt myös naisten tapauksessa; ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -palveluihin pääsyä on vaikeutettu vakavin seurauksin ja että joissakin jäsenvaltioissa on pyritty oikeudellisesti rajoittamaan oikeutta turvalliseen ja lailliseen aborttiin; ottaa huomioon, että naisten kriittisiin tarpeisiin kuuluvat mahdollisuus äitiyshoitoon ja turvalliseen synnytykseen, ehkäisyn saatavuus, turvalliset abortti- ja hedelmöityshoitopalvelut sekä kliiniset tarpeet raiskaustapauksissa; toteaa, että naisten ja tyttöjen perusoikeus terveydenhoitopalveluihin uhkaa vaarantua, kun kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät ovat poikkeustilassa ja välttämättömien palvelujen ja hyödykkeiden saatavuus rajoittuu kriisiaikoina; toteaa, että pyrkimykset hillitä epidemioita voivat ohjata resursseja pois rutiininomaisista terveyspalveluista ja pahentaa seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen jo nyt rajoitettua saatavuutta;

E. toteaa, että monen jäsenvaltion ilmoitusten ja lukujen mukaan perheväkivalta ja sukupuoleen perustuva väkivalta, mukaan luettuna fyysinen ja psyykkinen väkivalta, pakottaminen ja verkkoväkivalta, lisääntyivät huolestuttavalla tavalla liikkumisrajoitusten aikana; toteaa, ettei väkivalta ole yksityinen vaan yhteiskunnallinen ongelma; ottaa huomioon, että sulkutoimet vaikeuttavat lähisuhdeväkivallan uhrien avun hakemista, koska he ovat usein samassa tilassa hyväksikäyttäjiensä kanssa ja koska tukipalvelujen, kuten naisten turvakotien ja vihjelinjojen, rajallinen saatavuus sekä tukirakenteiden ja -resurssien riittämättömyys voivat pahentaa jo olemassa olevaa ”varjopandemiaa”; toteaa, että väkivallan uhreiksi joutuneille naisille ja tytöille tarkoitettujen vuodepaikkojen määrä turvakodeissa on ainoastaan puolet Istanbulin yleissopimuksen vaatimuksesta; ottaa huomioon, että monen haavoittuvassa asemassa olevan naisryhmän henki ja hyvinvointi ovat yhä suuremmassa vaarassa covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vuoksi; toteaa, että naismurhia ei oteta huomioon virallisissa covid-19-kuolintilastoissa, mutta niillä voi olla yhteys pandemiaan ja siihen liittyviin sulkutoimiin; toteaa, että liikkumisrajoitukset ja eristämistoimet ovat voineet lisätä naisten sukuelinten silpomisen riskiä, kun lapset eivät ole olleet koulussa ja silpomisen havaitseminen on siksi vaikeutunut; ottaa huomioon, että taloudelliset ja sosiaaliset paineet ovat kärjistäviä tekijöitä, jotka voivat johtaa perheväkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan lisääntymiseen pitkällä aikavälillä ja vaikeuttaa naisten lähtemistä väkivaltaisten kumppanien luota;

F. toteaa, että internetin käytön lisääntyminen pandemian aikana on lisännyt verkko- ja tietotekniikkavälitteistä sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa sekä verkossa tapahtuvaa lasten ja erityisesti tyttöjen seksuaalista hyväksikäyttöä; toteaa, että ihmisoikeuksien puolustajat, naispoliitikot, naistoimittajat, etnisiin vähemmistöihin ja alkuperäiskansoihin kuuluvat naiset, lesbot, biseksuaaliset ja transsukupuoliset naiset sekä vammaiset naiset ovat tietotekniikkavälitteisen väkivallan erityisiä kohteita; toteaa, että Euroopassa verkkoväkivallan kohteeksi joutumisen riski on suurin 18–29-vuotiailla naisilla ([26]);

G. toteaa, että meneillään olevassa kriisissä välttämättömiä palveluja tarjoavista työntekijöistä suurin osa on naisia, mukaan lukien 76 prosenttia terveydenhuoltoalan työntekijöistä (lääkärit, sairaanhoitajat, kätilöt, hoivakotien henkilöstö), 82 prosenttia kassatyöntekijöistä, 93 prosenttia lastenhoitoalan työntekijöistä ja opettajista, 95 prosenttia kotitalouksien siivoojista ja kotiavustajista ja 86 prosenttia henkilökohtaisista avustajista ([27]) EU:ssa; toteaa, että talous-,

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

yhteiskunta- ja terveydenhuoltojärjestelmiemme, yhteiskunnallisen elämämme ja välttämättömien toimintojen jatkuvuudesta on kiittäminen niitä, jotka eivät usein voi säilyttää turvaväliä muihin ja jotka siksi joutuvat olemaan huolissaan viruksen mahdollisesta levittämisestä sukulaisiinsa;

H. ottaa huomioon, että monen keskeisen ja merkittävässä määrin naisvaltaisen alan palkat voivat olla alhaisia ja että usein maksetaan vain vähimmäispalkkaa; toteaa, että työmarkkinoiden horisontaalinen ja vertikaalinen eriytyminen EU:ssa on edelleen merkittävää ja että naiset ovat yliedustettuina vähemmän kannattavilla aloilla; toteaa, että 30 prosenttia naisista työskentelee opetus-, terveys- tai sosiaalialalla verrattuna miesten 8 prosenttiin, ja 7 prosenttia luonnontieteen, teknologian, insinööritieteiden tai matematiikan aloilla, joilla puolestaan työskentelee 33 prosenttia miehistä ([28]); ottaa huomioon, että ILO varoittaa, että talouskriisi vaikuttaa suhteettomasti tiettyihin ryhmiin, mukaan lukien työmarkkinoille tulevat ryhmät, mikä lisää eriarvoisuutta, ja että naisilla on heikommat mahdollisuudet sosiaaliseen suojeluun ja he kantavat suhteettoman suuren taakan; toteaa, että on perusteltua olla huolissaan merkittävistä kriisin aiheuttamista työpaikkojen menetyksistä naisvaltaisissa ammateissa; ottaa huomioon, että miesvaltaiset alat elpyvät todennäköisesti aikaisemmin kuin tyypilliset naisvaltaiset alat; toteaa, että Next Generation EU -elpymissuunnitelmassa olisi keskityttävä riittävästi aloihin, joilla naiset ovat yliedustettuina; toteaa, että komission ehdotuksessa elpymissuunnitelmaksi painotetaan, että investoinnit digitaaliseen siirtymään ovat avain Euroopan tulevaan kukoistukseen ja selviytymiskykyyn; ottaa huomioon, että vuoden 2019 tasa-arvoindeksi paljasti jatkuvaa eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä digitaalialalla ja että tarvitaan toimia sukupuolten välisten erojen ja työmarkkinoiden eriytymisen lieventämiseksi työmarkkinoiden digitalisaatiokehityksen aikana;

I. toteaa, että naiset ovat miehiä todennäköisemmin väliaikaisissa, osa-aikaisissa ja epävarmoissa työsuhteissa (26,5 prosenttia naisista ja 15,1 prosenttia miehistä ([29])) ja sen vuoksi työpaikkojen menetykset ja lomautukset kriisin vuoksi ovat koskeneet ja koskevat ajan oloon erityisesti naisia;

J. toteaa, että Eurofoundin tutkimuksen mukaan covid-19-kriisiin liittyy vakava uhka siitä, että sukupuolten tasa-arvoisessa osallistumisessa työmarkkinoille vuosikymmenten aikana saavutetut edistysaskeleet kumoutuvat, etenkin jos toiminta häiriintyy edelleen aloilla, joilla naiset ovat yliedustettuina ([30]); toteaa tutkimustulosten osoittavan, että sukupuolten työllisyysero polki paikoillaan vuosina 2015–2018 ja että sitkeät erot työllisyydessä maksavat Euroopalle yli 335 miljardia euroa vuodessa eli 2,41 prosenttia EU-maiden BKT:sta vuonna 2019 ([31]);

K. toteaa, että esimerkiksi EIGEn ja YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin työ on osoittanut kriisin sukupuolittuneet vaikutukset; toteaa, että kriisin kokonaisvaikutuksia on kuitenkin vaikea mitata, koska jäsenvaltioista ei ole saatavana vertailukelpoisia sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja; toteaa, että covid-19-pandemialla on ollut ennennäkemätön vaikutus Euroopan työmarkkinoihin; toteaa, että tilannetta on tarkasteltava perusteellisesti alakohtaisesti sukupuolen ja iän mukaan jaoteltuna sekä kriisin että elpymisvaiheen aikana; ottaa huomioon, että pandemian kaikkia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä työllisyysvaikutuksia ei vieläkään tunneta, mutta muun muassa Eurofoundin alustavien tutkimusten mukaan palvelu- ja teollisuusaloilla menetetään huomattavasti työpaikkoja, samoin kuin naisvaltaisilla kontaktialoilla, kuten vähittäismyynnin, vapaa-ajan ja henkilökohtaisten palvelujen aloilla; toteaa, että toisilla aloilla, kuten julkisten palveluiden ja terveydenhuollon aloilla sekä tieto- ja viestintätekniikan alalla, työpaikat taas ovat säilyneet kriisistä huolimatta;

L. toteaa, että kriisi on vaikuttanut merkittävästi startup-yrityksiin;

M. toteaa, että covid-19-pandemia on tuonut esiin pitkäaikaisen ongelman hoivapalvelujen alalla monessa EU:n jäsenvaltiossa; toteaa, että hoivaa on tarkasteltava kokonaisvaltaisena jatkumona lasten päivähoidosta iltapäivähoitoon sekä vammaisten hoivaan ja vanhustenhoitoon;

([28]) EIGEn tasa-arvoindeksi 2019.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofoundin covid-19-tutkimus, 2020.
([31]) Eurofound, Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges (2020).

N. toteaa, että koulujen, hoitopaikkojen ja työpaikkojen sulkeminen on lisännyt entisestään palkattomien kotitöiden ja hoivavastuun lankeamista naisille, jotka pyrkivät hoitamaan samalla etätyönsä vailla riittävää tukea lasten ja vanhusten hoitamiseen; toteaa, ettei etätyössä olo voi korvata lastenhoitopalveluja; toteaa, että naiset tekevät yleensä viikossa 13 tuntia enemmän palkatonta hoiva- ja kotityötä miehiin verrattuna ([32]); ottaa huomioon, että covid-19-kriisi on tarjonnut miehille mahdollisuuden osallistua enemmän hoitovelvollisuuksiin, mutta se on myös paljastanut, miten epätasainen hoiva- ja kotitaloustyön osuus on edelleen, mikä mitä todennäköisimmin vaikuttaa naisiin ja tyttöihin vakavammin; toteaa, että etätyön ja perhevelvollisuuksien tasapainottaminen aiheuttaa lisärasitusta, ja naisiin kohdistuu siten suurempi emotionaalinen, henkinen ja sosiaalinen taakka; katsoo, että tämä voisi johtaa työpanoksen vähenemiseen ja vaikuttaa heidän ammatilliseen kehitykseensä miehiin verrattuna;

O. toteaa, että yksinhuoltajille tilanne on ollut suhteettoman ja äärimmäisen raskas ja että heistä 85 prosenttia on naisia, mikä merkitsee EU:ssa 6,7:ää miljoonaa yksinhuoltajaäidin taloutta ([33]), joista lähes puolta uhkaa sosiaalisen syrjäytymisen tai köyhyyden vaara;

P. toteaa, että erään tutkimuksen mukaan ([34]) covid-19-pandemia on vaikuttanut enemmän naisiin, jotka ovat pienten lasten äitejä, kuin vastaavassa tilanteessa oleviin miehiin; ottaa huomioon, että lähes kolmasosalla (29 prosenttia) naisista, joilla on pieniä lapsia, oli vaikeuksia keskittyä työhönsä, kun taas miehillä, joilla on pieniä lapsia, vastaava osuus oli 16 prosenttia; ottaa huomioon, että kaksi kertaa suurempi määrä naisia, joilla on lapsia (29 prosenttia), tunsi itsensä töiden jälkeen todennäköisesti liian väsyneeksi tekemään kotitöitä, kun miesten vastaava luku oli 16 prosenttia; toteaa, että huhtikuussa 2020 0–11-vuotiaiden lasten äidit tunsivat todennäköisemmin olonsa stressaantuneiksi kuin saman ikäisten lasten isät (23 prosenttia v. 19 prosenttia), yksinäiseksi (14 prosenttia v. 6 prosenttia) tai masentuneeksi (14 prosenttia v. 9 prosenttia);

Q. toteaa, että komission ehdotuksessa elpymissuunnitelmaksi korostetaan investointeja vihreään siirtymään; toteaa, että naiset kokevat ilmastonmuutoksen vaikutukset eri tavalla, koska he kohtaavat suurempia riskejä ja rasitteita monesta syystä; toteaa, että kestävä kehitys ja ilmastoon liittyvien haasteiden tehokas hallinta edellyttävät sukupuolten tasa-arvoa ja naisten osallistumista päätöksentekoon; toteaa, että ilmastotoimissa on oltava sukupuolten tasa-arvoon liittyvä näkökulma ja moniperusteinen näkökulma;

R. toteaa, että tietyt yhteiskuntaryhmät, kuten yksinhuoltajat, väkivallan uhrit, rodullisiin ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvat naiset, ikääntyneet ja nuoret naiset, vammaiset naiset, romaninaiset, hlbtiq+-henkilöt, prostituoidut sekä pakolaiset ja maahanmuuttajat, ovat erityisen alttiita virukselle tai sen terveydellisille ja sosioekonomiselle seurauksille, kun otetaan huomioon toteutetut toimenpiteet sekä infrastruktuurin ja palvelujen olemassa olevat puutteet;

S. toteaa, että asunnottomilla naisilla on erityisiä covid-19-pandemiaan liittyviä haasteita, koska tilapäis- ja hätämajoituksessa ollaan erityisen alttiita taudin leviämiselle, sukupuoleen perustuvalle väkivallalle sekä hygienia- ja terveyspalvelujen saatavuuden puutteelle;

T. toteaa, että covid-19 on maailmanlaajuinen pandemia, joka vaikuttaa kaikkiin maailman maihin; toteaa, että pandemialla on järisyttäviä vaikutuksia väestöihin ja erityisesti naisiin ja tyttöihin maissa, joissa terveydenhuolto-järjestelmät ovat alirahoitettuja, sekä konfliktialueiden maissa; ottaa huomioon, että pandemian myötä yli 47 miljoonaa naista ja tyttöä maailmassa jää köyhyysrajan alapuolelle vuoteen 2021 mennessä ([35]);

U. toteaa, että YK:n väestörahasto UNFPA:n tuoreiden tietojen mukaan yhteisöille suunnattujen ohjelmien ja tietoisuutta haitallisista käytännöistä lisäävän valistuksen viivästymisen tai keskeytymisen arvioidaan lisäävän naisten sukuelinten silpomistapauksia 2 miljoonalla sekä lapsiavioliittojen määrää 13 miljoonalla seuraavan vuosikymmenen aikana pandemiaa edeltäneisiin arvioihin nähden;

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework

([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe

([34]) Eurofoundin covid-19-tutkimus, 2020.

([35]) UN Women, "From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19".

Torstai 21. tammikuuta 2021

V. toteaa, että palvelujen tarjoamisen olisi pohjauduttava tietoperusteiseen tarpeiden tunnistamiseen ja että budjettivarat olisi kohdennettava tämän tutkimuksen pohjalta; toteaa, että talousarvioissa ja varojen kohdentamisessa on otettava huomioon miesten ja naisten erilaiset tarpeet ja olosuhteet;

W. ottaa huomioon, että naiset eivät nykyisen lasikaton vuoksi ole yhtä lailla mukana elpymisvaiheen päätöksenteossa kuin miehet; katsoo, että naisilla ja heitä edustavilla kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla on oltava aktiivinen ja keskeinen rooli päätöksentekoprosesseissa, jotta varmistetaan, että heidän näkökulmansa ja tarpeensa otetaan huomioon elpymisvaiheen ja siihen liittyvien toimenpiteiden päätöksenteossa, suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja seurannassa paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla;

X. toteaa, että naisten oikeuksiin ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyvät kysymykset on valtavirtaistettava ja niitä on käsiteltävä korkeimmalla tasolla erityisesti EU:n sukupuolten tasa-arvostrategian täytäntöönpanoa ajatellen; ottaa huomioon, että Euroopan parlamentissa on naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa käsittelevä valiokunta ja että komissiossa on nimenomaan tasa-arvosta vastaava komission jäsen, mutta neuvostolla ei ole erityistä sukupuolten tasa-arvosta vastaavaa kokoonpanoa eikä tasa-arvosta vastaavilla ministereillä ja valtiosihteereillä erityistä keskustelu- ja päätöksentekofoorumia;

Y. toteaa, että tässä määritellyt keskeiset toimet lisäävät kykyä ja valmiutta selviytyä tulevista kriiseistä;

Yleisiä huomautuksia

1. korostaa, että tarvitaan sukupuolitietoista lähestymistapaa sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen ja sukupuolitietoisen budjetoinnin periaatteiden heijastumista kaikissa covid-19-kriisin ratkaisemiseksi toteutettavissa toimissa, jotta naisten oikeudet säilytetään ja turvataan pandemian aikana ja sen jälkeen ja jotta sukupuolten tasa-arvoa voidaan parantaa;

2. korostaa tarvetta soveltaa aiemmista ja nykyisistä kriiseistä saatuja kokemuksia tulevaan politiikan kehittämiseen ja täytäntöönpanoon, jotta aiempia virheitä ei toistettaisi, sekä tarvetta valmistella sukupuolinäkökulman huomioon ottavia ratkaisuja tulevien kriisien kaikkiin vaiheisiin naisten oikeuksiin kohdistuvien kielteisten vaikutusten ehkäisemiseksi; kehottaa komissiota helpottamaan pysyvän verkoston perustamista covid-19-pandemiaan liittyviä sukupuolinäkökohtia koskevien parhaiden käytäntöjen jakamiseksi jäsenvaltioiden kesken; kehottaa neuvostoa perustamaan erityisen sukupuolten tasa-arvoa käsittelevän kokoonpanon sekä virallisen työryhmän, jotta voidaan toteuttaa yhteisiä ja konkreettisia toimenpiteitä naisten oikeuksiin ja sukupuolten tasa-arvoon liittyviin haasteisiin vastaamiseksi sekä varmistaa keskustelu sukupuolten tasa-arvoa koskevista kysymyksistä korkeimmalla poliittisella tasolla;

3. korostaa, että komission ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä järjestelmällisesti sukupuolivaikutusten arviointeja myös elpymissuunnitelmaan kuuluvien toimenpiteiden osalta; päättää sisällyttää sukupuolten tasa-arvon Next Generation EU -välineeseen ja vahvistaa sitä parlamentin kannan kautta;

4. kehottaa komissiota tutkimaan viruksen esiintyvyyttä vallitsevan kriisin kannalta olennaisten alojen työntekijöiden ja erityisesti naisten ja etnisten vähemmistöryhmien keskuudessa ottaen huomioon, että suhteettoman suuri osuus näiden alojen työntekijöistä kuuluu näihin ryhmiin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan näiden ryhmien työturvallisuutta asianmukaisin toimin ja kehottaa jäsenvaltioita parantamaan heidän työolojaan muun muassa puitedirektiivin ([36]) ja direktiivin 92/85/ETY puitteissa sekä vuoden 2020 jälkeisessä työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa EU:n strategiakehyksessä;

5. kehottaa jäsenvaltioita, komissiota, Eurostatia ja Euroopan tasa-arvoinstituuttia keräämään säännöllisesti tietoja covid-19:sta muun muassa sukupuolen, iän ja moniperusteisen syrjinnän mukaan eriteltyinä sekä tietoja viruksen sosioekonomisista vaikutuksista; korostaa, että elpymistoimien on perustuttava tietoon ja niiden pohjana on oltava sukupuolen mukaan eriteltyä dataa, jotta voidaan varmistaa, että vastaukset ovat kattavia, ja että erityistä huomiota on kiinnitettävä aloihin, joilla data on niukkaa ja vaikeasti vertailtavaa, kuten naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja hoivapalveluihin; painottaa, että tällaista dataa on tuotettava järjestelmällisesti ja että se on asetettava yleisesti saataville; painottaa, että komission ja jäsenvaltioiden on tuettava kansallisten tilastokeskusten ja muiden keskeisten toimijoiden tätä koskevien valmiuksien parantamista;

([36]) Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1989, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä (EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1).

6. korostaa, että naisten ja miesten, myös heikoimmassa asemassa olevien ryhmien, on oltava tasapuolisesti edustettuina johtamistoiminnassa ja päätöksentekoprosessissa, kun toteutetaan ja poistetaan toimenpiteitä kriisitilanteissa, sekä elpymissuunnitelmien suunnittelun, hyväksymisen ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa, jotta heidän erityistarpeensa ja -olosuhteensa otetaan täysimääräisesti ja asianmukaisesti huomioon ja suunnitellaan tehokkaita ja kohdennettuja toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tarvittava tukipaketti vastaa heidän tarpeitaan; kehottaa jäsenvaltioita sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi perustamaan kriisien aikana erityisiä työryhmiä, joissa ovat mukana keskeiset sidosryhmät ja naisjärjestöjen edustajat; kehottaa jäsenvaltioiden kansallisia parlamentteja perustamaan covid-19-kriisin naisiin ja tyttöihin kohdistuvia vaikutuksia arvioivia valiokuntia, jotta kriisin ja sen sukupuolivaikutusten käsittelyä ja seurantaa varten olisi olemassa erityinen foorumi; pitää myönteisenä komission aikomusta edistää julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomien johtokunnan jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviehdotuksen ([37]) (naisten johtokuntapaikkoja koskeva direktiivi) hyväksymistä, ja kehottaa neuvostoa jatkamaan sen käsittelyä ja hyväksymään sen; korostaa edelleen, että EU:n pelastuspalvelumekanismiin ja muihin kriisinhallintamekanismeihin on saatava enemmän naisia sekä EU:ssa että kansallisella tasolla; sitoutuu lisäksi varmistamaan, että parlamentin kuulemistilaisuuksien ja työpajojen paneelit ovat sukupuolijakaumaltaan tasapainoisia, ja rikastuttamaan elpymistoimenpiteistä käytävää keskustelua moninaisuuden avulla;

7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita seuraamaan tiiviisti disinformaatiota, kielteisiä julkisia keskusteluja, riittämätöntä priorisointia, asiaankuuluvien palvelujen saatavuuden rajoittamista tai epäämistä sekä regressiivisiä aloitteita, jotka liittyvät naisten oikeuksiin, hlbtiq+-oikeuksiin ja sukupuolten tasa-arvoon, ja vastaamaan niihin päättäväisesti; kehottaa komissiota seuraamaan edellä mainittuihin aiheisiin liittyvien kansalaisjärjestöjen toimien ja mielenosoitusten tilan kaventumista, joka johtuu demokratiaan ja perusoikeuksiin liittyvistä liikkumisrajoituksista covid-19-kriisin aikana ja sen jälkeen; toteaa, että asianmukaisia toimenpiteitä on toteutettava, kun on osoitettu, että oikeusvaltion periaatteiden rikkominen jäsenvaltiossa vaikuttaa tai uhkaa vakavasti vaikuttaa EU:n talousarviovarojen moitteettomaan hoitoon tai unionin taloudellisten etujen suojaamiseen riittävän suorasti; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että rajoittavilla hätätoimenpiteillä pyritään ainoastaan torjumaan pandemiaa ja että ne ovat tilapäisiä sekä perusoikeuksien mukaisia;

Covid-19-tilanteeseen liittyvät terveysnäkökohdat ja sukupuolivaikutukset

8. ilmaisee huolensa covid-19-tautiin sairastuneiden korkeasta kuolleisuudesta; panee merkille miesten verrattain korkean alustavan kuolleisuuden ja kehottaa Maailman terveysjärjestöä (WHO) ja asiaankuuluvia EU:n virastoja tutkimaan miehiin ja naisiin kohdistuvia erilaisia terveysvaikutuksia; kehottaa komissiota jatkamaan tilanteen seuraamista, jotta voidaan ymmärtää viruksen pitkäaikaiset terveysvaikutukset naisiin ja miehiin; korostaa, että virusta koskevaan kliiniseen tutkimukseen on sisällyttävä sukupuolten tasapuolinen edustus sen arvioimiseksi, vaikuttaako virus ja mahdollinen rokote tai hoito naisiin ja miehiin eri tavoin;

9. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan pääsyn naisten ja miesten laadukkaan lääketieteellisen ja psykologisen terveydenhuollon piiriin kuuluviin olennaisiin muihin kuin covid-19-tautia koskeviin toimenpiteisiin, kuten syöpäseulontoihin ja -hoitoihin, äitiys- ja lastenneuvoloihin sekä kiireelliseen hoitoon sydäninfarktien ja aivohalvausten yhteydessä; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan WHO:n ohjeistusten mukaisesti näillä aloilla;

10. pitää valitettavana, että seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja niitä koskeviin oikeuksiin liittyvien palvelujen saatavuutta on laiminlyöty ja rajoitettu ja niitä vastaan on jopa hyökätty joissakin jäsenvaltioissa kriisin aikana; korostaa, että jäsenvaltioiden on taattava seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja niitä koskeviin oikeuksiin liittyvien palvelujen, tietojen ja hyödykkeiden laadukas ja kohtuuhintainen saatavuus ilman syrjintää kriisin aikana ja sen jälkeen sekä vastaavissa hätätilanteissa tunnustamalla, että ne ovat välttämättömiä, ihmishenkiä pelastavia ja usein aikaherkkiä palveluja ja että niitä olisi tarjottava WHO:n suuntaviivojen ja potilaskeskeisen, ihmisoikeuksiin perustuvan lähestymistavan mukaisesti; torjuu jyrkästi kaikki yritykset kaventaa seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja niitä koskevia oikeuksia ja hlbtiq+-oikeuksia ja korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja niitä koskevien oikeuksien vastustajien ei pitäisi antaa käyttää tätä kriisiä väärin keinona rajoittaa naisten oikeuksia, kuten oikeutta turvalliseen aborttiin; kehottaa komissiota helpottamaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä ja ottamaan samalla mukaan kansalaisyhteiskunnan järjestöt, jotka ovat usein näiden alojen asiantuntijoita, kun on kyse uusista menetelmistä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvän hoidon toimittamiseksi ja keinoista puuttua palvelujen tarjonnan puutteisiin; pitää tärkeänä keskustella

([37]) COM(2012)0614.

palveluntarjoajien kanssa sen selventämiseksi, että näitä palveluita pidetään edelleen välttämättöminä ja että niiden jatkuva saatavuus on turvattava; korostaa, että kaikkien äitiyspalveluiden on oltava käytettävissä ja henkilöstömitoitukseltaan ja muilta voimavaroiltaan riittäviä;

11. kehottaa jäsenvaltioita investoimaan vakaisiin ja sopeutumiskykyisiin terveydenhuoltojärjestelmiin ja antamaan tunnustusta ja tukea keskeisille työntekijöille, kuten terveys- ja sosiaalityöntekijöille varmistamalla turvalliset työolot, tarjoamalla asianmukaiset välineet, luomalla edellytykset oikeudenmukaiselle palkalle, tarjoamalla ammatillisia kehitysmahdollisuuksia, myös korkea-asteen koulutuksen avulla, ja varmistamalla lastenhoidon ja mielenterveyspalvelujen kaltaisten palvelujen saatavuuden;

12. kehottaa komissiota sisällyttämään terveyteen liittyviin politiikkatoimiinsa, esimerkiksi EU4Health-ohjelmaan, EU:n suunnitelmaan syövän torjumiseksi ja EU:n terveysstrategiaan, covid-19-kriisin kaltaiset hätätilanteet, myös niiden vaikutuksen sukupuolikohtaisiin terveysnäkökohtiin, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarttumaan EU4Health-ohjelmaa toteuttaessaan vuosia 2020–2025 koskevan sukupuolten tasa-arvostrategian terveyttä koskeviin painopisteisiin, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin terveyden olennaisena osatekijänä sekä keskeisenä hyvinvointia ja sukupuolten tasa-arvoa edistävänä seikkana; pyytää lisäämään investointeja sukupuolten tasa-arvon kannalta olennaisiin palveluihin ja ottamaan sukupuolten terveyden asiantuntijat ja sukupuolten tasa-arvon mukaan EU4Health-ohjelman täytäntöönpanoon;

13. muistuttaa, että terveydenhuollon saatavuus on ihmisoikeus ja edellyttää riittävää rahoitusta; muistuttaa jäsenvaltioita, että niiden on otettava huomioon naisten ja miesten ainutlaatuiset tarpeet, kun ne vahvistavat terveydenhuoltojärjestelmän valmiuksia ja kriittistä infrastruktuuria covid-19-pandemian seurauksena, erityisesti kun on kyse terveydenhuoltomenoista, tautien havaitsemisesta ja niihin reagoimisesta, hätätilavalmiudesta, tutkimuksesta ja kehityksestä sekä terveydenhuoltohenkilöstöstä;

14. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan mielenterveyden tukialoitteita kriisin aikana ja sen jälkeen sulkutoimien aiheuttaman stressin, ahdistuneisuuden, masennuksen ja yksinäisyyden sekä taloudellisten huolenaiheiden ja sukupuoleen perustuvan väkivallan sekä muiden kriisiin liittyvien ilmiöiden torjumiseksi ottaen huomioon naisiin ja miehiin kohdistuvien vaikutusten erot, sekä investoimaan varoja varmistamaan, että riittävät palvelut ovat saatavilla tarvittaessa; kehottaa komissiota järjestämään EU:n laajuisen mielenterveyskampanjan;

Sukupuoleen perustuva väkivalta covid-19-pandemian aikana

15. vaatii, että jäsenvaltiot puuttuvat covid-19-pandemian vastaisissa toimissaan sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan, joka kohdistuu naisiin ja tyttöihin, mukaan lukien transnaiset sekä intersukupuoliset ja sukupuoleltaan ei-binääriset ja epätyypilliset henkilöt; kehottaa jäsenvaltioita edelleen analysoimaan dataa ja suuntauksia, jotka liittyvät sukupuoleen perustuvan väkivallan ja perheväkivallan kaikenlaisten muotojen esiintyvyyteen ja niistä ilmoittamiseen sekä lapsiin kohdistuviin seurauksiin eristystoimenpiteiden aikana ja niiden jälkeen; toteaa, että julkisilla toimilla ei ole pystytty riittävästi puuttumaan naisiin ja tyttöihin kohdistuvaan väkivaltaan sekä siihen, että naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisen tarve otettaisiin asianmukaisesti huomioon hätäsuunnitelmissa sekä tulevissa hätätilanteissa, kun niissä ei ole keskitytty ottamaan käyttöön vapautuksia eristyssäännöistä, perustamaan auttavia puhelimia ja tiedonvaihtovälineitä ja -signaaleja ja varmistamaan terveydenhuoltopalvelujen jatkuvaa saatavuutta sekä säilyttämään turvallinen pääsy laillisille klinikoille ja turvakoteihin tai vaihtoehtoisiin majoituspaikkoihin, joilla on riittävä kapasiteetti, poliisi- ja oikeusviranomaisten palveluihin, hätätuomioistuimiin, joissa voidaan tehdä asianmukaisia lähestymiskielto- ja/tai turvaamispäätöksiä, sekä varmistamaan, että niitä pidetään olennaisina; pyytää jäsenvaltioita perustamaan turvallisia ja joustavia hätävaroitusjärjestelmiä, tarjoamaan uusia tukipalveluja puhelimitse, sähköpostitse ja tekstiviesteinä poliisin suorille tiedotustoimille sekä verkkopalveluja, joita ovat esimerkiksi auttavat puhelimet, piilotetut sovellukset sekä digitaaliset alustat ja apteekkiverkostot, ja tarjoamaan hätärahoitusta tukipalveluille, valtiosta riippumattomille järjestöille ja kansalaisyhteiskunnan järjestöille; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että tukipalveluissa sovelletaan koordinoitua lähestymistapaa vaarassa olevien naisten tunnistamiseen, varmistamaan, että kaikki nämä toimenpiteet ovat kaikkien niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien naisten ja tyttöjen, myös vammaisten, saatavilla heidän maahanmuuttaja-asemastaan riippumatta, ja tarjoamaan sukupuolinäkökohdat huomioon ottavaa koulutusta terveydenhuollon työntekijöille sekä etulinjan poliiseille ja oikeuslaitoksen jäsenille; kehottaa jäsenvaltioita jakamaan tietoa kansallisista innovaatioista ja parhaista käytännöistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi ja tehokkaiden käytäntöjen edistämiseksi, ja kehottaa komissiota edistämään näitä käytäntöjä;

16. kehottaa jäsenvaltioita pandemian valossa varmistamaan johdonmukaisen lähestymistavan hallintojen ja julkisten palvelujen tukitoimintojen ja yksityisen sektorin välillä sekä päivittämään sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja koskevia menettelytapojaan, jotka koskevat avun saantia, rikoksista ilmoittamista ja terveyspalveluiden käytettävyyttä, sekä rohkaisemaan todistajia ilmoittamaan tällaisista rikoksista; kehottaa komissiota laatimaan Euroopan unionin pöytäkirjan naisiin kohdistuvasta väkivallasta kriisi- ja hätätilanteissa naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi sekä tukemaan sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja covid-19-pandemian kaltaisissa hätätilanteissa; korostaa, että tähän pöytäkirjaan olisi sisällytettävä uhrien keskeiset suojelupalvelut; kannattaa puheenjohtajavaltio Saksan ehdotusta EU:n laajuisesta auttavasta puhelimesta, joka palvelisi perheväkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja kaikilla unionin kielillä, ja kehottaa neuvostoa tukemaan ehdotusta;

17. kehottaa komissiota edistämään perheväkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan kaikkien muotojen, kuten fyysisen väkivallan, seksuaalisen häirinnän, verkkoväkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön, torjumista edistäviä valistus-, tiedotus- ja edunvalvontakampanjoita erityisesti äskettäin luotujen ennaltaehkäisytoimien ja joustavien hätävaroitusjärjestelmien osalta, jotta voidaan kannustaa ilmoittamista koordinoiden ja yhteistyössä tunnustettujen ja erikoistuneiden naisjärjestöjen kanssa; kehottaa komissiota hyödyntämään digitaalisia palveluja koskevan säädöksen soveltamisalaan kuuluvia teknologisia alustoja verkossa tapahtuviin laittomuuksiin puuttumiseksi, mukaan lukien naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta kaikissa muodoissaan, sillä internetiä on pandemian alusta alkaen käytetty ja käytetään jatkossakin laajalti työhön, koulutukseen ja viihteeseen liittyviin tarkoituksiin;

18. muistuttaa, että naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevä YK:n erityisraportoija on pannut merkille covid-19-kriisin osoittaneen, että sukupuoleen perustuvalta väkivallalta suojelemista ja sen torjumista varten tehtyjä keskeisiä yleissopimuksia ei ole pantu täytäntöön asianmukaisella tavalla; pyytää neuvostoa saattamaan EU:n osalta kiireellisesti päätökseen Istanbulin yleissopimuksen ratifioinnin laaja-alaisen ja rajoituksettoman liittymisen pohjalta sekä kehottamaan kaikkia jäsenvaltioita ratifioimaan sen ja panemaan sen nopeasti ja asianmukaisesti täytäntöön ja valvomaan sen noudattamista; kehottaa muita jäsenvaltioita varmistamaan yleissopimuksen nopean ratifioinnin ja osoittamaan riittävästi taloudellisia resursseja ja henkilöresursseja naisiin kohdistuvan väkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan estämiseksi ja torjumiseksi ja uhrien suojelemiseksi erityisesti kriisiaikoina; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon GREVIO-asiantuntijaryhmän suositukset ja parantamaan lainsäädäntöään sen saattamiseksi Istanbulin yleissopimuksen määräysten tasalle erityisesti sen sukupuoleen perustuvien väkivallantekojen yhteisten määritelmien osalta;

19. kehottaa neuvostoa lisäämään naisiin kohdistuvan väkivallan eurooppalaiseen rikosluetteloon ja kehottaa komissiota ehdottamaan direktiiviä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi, jotta voidaan luoda vahva oikeudellinen kehys, koordinoida parhaiden käytäntöjen jakamista jäsenvaltioiden välillä, edistää täsmällisen ja vertailukelpoisen datan keruuta, mitata täsmällisesti tällaisen väkivallan esiintyvyyttä ja arvioida ennusteiden laatimisen mahdollisuutta sekä arvioida covid-19-pandemian vaikutusta uhrien kannalta keskeisten palvelujen tarjoamiseen; pitää myönteisenä komission sitoumusta toteuttaa sukupuoleen perustuvasta väkivallasta uusi EU:n laajuinen tutkimus, jonka tulokset julkistetaan vuonna 2023; korostaa tarvetta kerätä yhdenmukaistettua dataa sukupuoleen perustuvasta väkivallasta ja kehottaa jäsenvaltioita keräämään ja toimittamaan asiaankuuluvan datan pyydettäessä myös Eurostatille;

20. muistuttaa tukevansa voimakkaasti sekä oikeusalan ohjelmaa että kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa (CERV); suhtautuu myönteisesti uuden unionin arvoja koskevan lohkon luomiseen CERV:n yhteyteen ja korostaa, että siinä olisi keskityttävä suojelemaan, edistämään ja lisäämään tietoisuutta oikeuksista tarjoamalla taloudellista tukea paikallis-, alue- ja kansainvälisellä tasolla toimiville kansalaisyhteiskunnan järjestöille; palauttaa mieliin parlamentin kannan, joka koskee riittävän rahoituksen varmistamista näille ohjelmille; pitää myönteisenä lippulaivaohjelmien lisämäärärahoja, joista sovittiin parlamentin ja neuvoston välisissä vuosien 2021-2027 monivuotista rahoituskehystä koskevissa lopullisissa neuvotteluissa ja joista CERV-ohjelma hyötyy; pitää myönteisenä alustavaa sopimusta EU:n talousarviosta 2021, jossa CERV-ohjelmaan osoitetaan 6,6 miljoonaa euroa; korostaa, että näistä määrärahoista on osoitettava riittävästi rahoitusta toimiin, joilla pyritään ehkäisemään ja torjumaan sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa Daphne-erityistavoitteen mukaisesti, ja pitää tähän tarkoitukseen sovittua korvamerkintää myönteisenä; korostaa, että EU:n on puolustettava arvojamme määrätietoisemmin ja tarjottava riittävä rahoitus näille toimille; vaatii lisäksi panemaan kiireellisesti täytäntöön selkeitä sukupuolikohtaisia toimenpiteitä korvamerkitsemällä varoja, joilla puututaan kriisin naisille aiheuttamiin erityistarpeisiin erityisesti työllisyyden, sukupuoleen perustuvan väkivallan ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien alalla myös elpymis- ja palautumistukivälineeseen ja vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehykseen sisältyvissä muissa ohjelmissa ja välineissä sukupuolten tasa-arvostrategian kaksijakoista lähestymistapaa vastaavasti; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota ottamaan tämän huomioon toimittaessaan kansallisia covid-19-toimintasuunnitelmia, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon nykyiset toimenpiteet ja rahoitus ja joissa sukupuolten tasa-arvo on keskeisellä sijalla talouden elpymisessä; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota soveltamaan elpymistoimissa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja sukupuolitietoista budjetointia;

Torstai 21. tammikuuta 2021

21. panee erittäin huolestuneena merkille kriisin vaikutukset hlbtiq+-henkilöihin ja eritoten nuoriin, joista monet ovat joutuneet eristäytymään sosiaalisesti tai pysyttelemään vihamielisessä kotipiirissä, mikä on lisännyt heihin kohdistuvaa perheväkivallan ja hlbtiq+-fobisen väkivallan uhkaa; huomauttaa, että keskimääräistä suurempi osuus hlbtiq+-henkilöistä on työttömänä tai epävarmassa työsuhteessa ja että he joutuvat vähäisten ja epävakaiden tulojen vuoksi asumaan vihamielisissä tai hyväksikäytölle altistavissa olosuhteissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikissa covid-19-pandemiaan liittyvissä, perheväkivaltaa sekä sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista väkivaltaa koskevissa erityistoimissa otetaan huomioon myös hlbtiq+-ihmisiin kohdistuvat erityishaasteet ja kohonnut riski ja että uhrien tukipalveluissa ja perheväkivallan uhreille suunnatuissa covid-19-toimenpiteissä on erityisesti pyrittävä tavoittamaan perheväkivallan uhriksi joutuneet hlbtiq+-ihmiset;

22. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tehokkaan, saatavilla olevan, kohtuuhintaisen ja laadukkaan lääketieteellisen ja psykologisen tuen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreille, mukaan luettuina seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut, erityisesti kriisiaikoina, jolloin tällainen tuki olisi katsottava välttämättömäksi; pyytää komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa uhrien oikeuksia koskevan direktiivin ([38]) täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi keskittyen sukupuolinäkökulmaan sen äskettäisen täytäntöönpanokertomuksen ([39]) jälkeen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien oikeuksien vahvistamiseksi uudessa uhrien oikeuksia koskevassa strategiassa;

Covid-19-pandemia, talous, elpyminen ja sukupuolivaikutukset

23. kehottaa komissiota, parlamenttia ja neuvostoa ottamaan huomioon, että covid-19-kriisi vaikuttaa suhteettomasti naisiin sosioekonomisella alalla, heidän tulo- ja työllisyysasteensa mukaan lukien, ja johtaa vieläkin suurempaan miesten ja naisten väliseen epätasa-arvoon ja syrjintään työmarkkinoilla, ja kehottaa niitä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarkastelemaan huolellisesti naisten ja miesten sosioekonomisia tarpeita kriisin jälkeen ja ottamaan ne erityisesti huomioon, sekä tarkastelemaan työmarkkinoiden horisontaalista ja vertikaalista eriytymistä pannessaan täytäntöön ohjelmia EU:n vuoden 2021 talousarvion, seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen sekä Next Generation EU -välineen puitteissa varmistaen, että sukupuolinäkökohdat ja sukupuolikohtainen budjetointi sekä sukupuolivaikutusten jälkikäteistarkastelu otetaan käyttöön komission vuosia 2020–2025 koskevassa sukupuolten tasa-arvoa koskevassa strategiassa esitetyllä tavalla; kehottaa panemaan strategian tehokkaasti täytäntöön ja valvomaan sitä; kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin luvun, joka sisältää kohdennettuja toimia sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja joka on laadittu yhteistyössä kansallisten tasa-arvoelinten kanssa;

24. korostaa, että työn luonnetta ja sijaintia on tarpeen tarkastella uudelleen kriisin jälkeen; korostaa, että kotona työskentely ei korvaa lastenhoitoa eikä tarvetta kohtuuhintaisten ja laadukkaiden lastenhoitopalvelujen tarjoamiseen ja saatavuuteen eikä korvaa vammaisuuteen liittyviä työpaikan mukautuksia; huomauttaa, että työnantajien kanssa sovittu joustava työskentely voi tarjota naisille ja miehille mahdollisuuden työskennellä kotoa tai paikallisista yhteistyötiloista käsin, mikä voi parantaa työn ja yksityiselämän välistä tasapainoa ja mahdollisesti johtaa sukupuolen huomioon ottavaan pitkän aikavälin kasvuun; toteaa, että tämä lähestymistapa voi tuoda nostetta maaseutualueille ja maaseudun infrastruktuurille; kehottaa komissiota varmistamaan, että Barcelonan tavoitteet saavutetaan; kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan viipymättä ILOn yleissopimuksen väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä vuodelta 2019 (nro 190) ja sitä täydentävän suosituksen (nro 206), jotka koskevat kaikkia mahdollisia työhön liittyvän väkivallan ja häirinnän esiintymistilanteita, kuten yksityisen ja julkisen sektorin työpaikkoja ja työhön liittyvää viestintää;

25. kehottaa komissiota keräämään eriteltyä ja vertailukelpoista dataa erityyppisten hoitomuotojen tarjoamisesta, mukaan luettuna lasten, vanhusten ja vammaisten hoito, sekä hoitajien sukupuolesta, iästä ja työllisyystilanteesta, jotta tietoja voidaan hyödyntää hoitovajetta käsittelevässä tutkimuksessa eurooppalaisen omaishoitajastrategian laatimiseksi; toteaa, että strategiassa tarkasteltaisiin hoitoa kokonaisvaltaisesti ja koko elämän aikana ja otettaisiin huomioon sekä hoidettavien että hoitajien tarpeet; toteaa, että strategiassa on kunnioitettava jäsenvaltioiden ja alueiden toimivaltaa mutta samalla sen avulla on pyrittävä parantamaan EU:n tason yhteistyötä ja koordinointia asiaankuuluvilla aloitteilla ja investoinneilla myös InvestEU-ohjelman ja elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa, mikä hyödyttäisi epävirallisia ja virallisia omaishoitajia ja heidän hoitamiaan henkilöitä; korostaa, että Euroopan tason yhteistyö ja toimet yhdessä EU:n

([38]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25. lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

([39]) Komission 11. toukokuuta 2020 esittämä kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista 25 päivänä lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU täytäntöönpanosta (COM(2020)0188).

varojen tehokkaan käytön kanssa voivat edistää laadukkaiden, saavutettavien ja kohtuuhintaisten hoitopalvelujen kehittämistä;

26. painottaa, että hoitopalveluihin investoiminen on tärkeää sukupuolten tasa-arvon ja naisten taloudellisen voimaantumisen varmistamiseksi, sietokykyisten yhteiskuntien rakentamiseksi sekä naisvaltaisten alojen työsuhteiden säännöllisyyden, sosiaaliturvan ja eläkkeiden parantamiseksi sekä sen vuoksi, että se vaikuttaa myönteisesti BKT:hen mahdollistamalla palkkatyön tekemisen yhä useammille naisille; korostaa, että hoitopalveluissa tarvitaan vaihtelevia toimintamalleja, kuten covid-19-pandemia ja siihen liittyneet toimenpiteet ovat osoittaneet; kehottaa komissiota tätä taustaa vasten mahdollistamaan hoitopalvelujen laatua, saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta sekä erilaisia hoitopalvelujen toimintamalleja koskevien parhaiden käytäntöjen vaihdon; kehottaa komissiota paneutumaan omaishoitajien tilanteeseen ja jakamaan parhaita käytäntöjä siitä, miten jäsenvaltiot voivat säännellä heidän työtään; kehottaa jäsenvaltioita vastaamaan hoitajien tarpeisiin eläkkeelle jäämisen yhteydessä; kehottaa tekemään ehdotuksen neuvoston suositukseksi hoitajille tarjottavista sosiaaliturvasta ja -palveluista;

27. kehottaa jäsenvaltioita innostamaan miehiä esimerkiksi kannustavin toimenpitein hyödyntämään joustavia työjärjestelyjä, koska yleensä tällaisten järjestelyjen käyttäjistä suhteettoman suuri osuus on naisia; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskevan direktiivin täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan sen viipymättä täytäntöön ja kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti ja järjestelmällisesti direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa vuosittain; kannustaa jäsenvaltioita puuttumaan työn ja yksityiselämän välisen tasapainon puutteisiin ylittämällä direktiivissä asetetut vaatimukset ottaen erityisesti huomioon sen, että covid-19-toimenpiteet ja niiden seuraukset nostivat esiin tarpeen kehittää eri laitosten lääketieteellisiä käytäntöjä myös laadukkaissa lastenhoito-palveluissa;

28. kehottaa jäsenvaltioita covid-19-kriisin torjuntatoimenpiteiden vielä voimassa ollessa ottamaan käyttöön erityisen omaishoitajille ja työssä käyville vanhemmille tarkoitetun täysin palkallisen vapaan, joka ei ole siirrettävissä;

29. toteaa, että yksinhuoltajat, joista suuri enemmistö (85 prosenttia) on naisia, ovat joutuneet poikkeuksellisen haasteellisiin olosuhteisiin pandemian aikana ja kriisin jälkeen, koska heihin kohdistuu päällekkäisiä rasitteita, kuten jatkuvasta hoivasta huolehtiminen, huoltajuusjärjestelyihin liittyvät vaikeudet sekä mahdolliset taloudelliset huolet ja yksinäisyys; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon heidän erityistilanteensa ja tarkastelemaan sitä, mukaan lukien työhön, lasten koulu- ja hoitojärjestelyihin, asianajajien saatavuuteen ja huoltajuussopimusten täytäntöönpanoon liittyvät lisärasitteet;

30. korostaa, että on tärkeää lisätä naisten osallistumista talouteen ja varmistaa osallistavampi kasvu osana ratkaisua pandemian jälkeiseen elpymiseen, koska naisten yhtäläiset mahdollisuudet ja suurempi osallistuminen työmarkkinoille voivat lisätä työpaikkoja, taloudellista vaurautta ja kilpailukykyä EU:ssa; kannustaa jäsenvaltioita noudattamaan työllisyyspolitiikkaa EU:ssa koskevia komission suuntaviivoja kansalliset työmarkkinamallinsa asianmukaisesti huomioon ottaen; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita ottamaan asianmukaisesti huomioon työmarkkinoiden eriytymisen, epävarmat työsuhteet sekä palkka- ja eläke-erot, jotta voidaan parantaa työoloja ja sosiaalista suojelua räätälöityjen toimintapolitiikkojen avulla;

31. korostaa, että samasta tai samanarvoisesta työstä naisille ja miehille maksettavan saman palkan on oltava komissiota, parlamenttia ja kaikkia jäsenvaltioita ohjaava periaate suunniteltaessa toimenpiteitä covid-19-kriisin torjumiseksi; vaatii komissiota noudattamaan sitoumustaan esittää palkka-avoimuutta koskevia sitovia toimenpiteitä ajallaan, jotta voidaan tehokkaasti puuttua sukupuolten palkka- ja eläke-eroihin, sillä talouden indikaattorit osoittavat erojen olevan kasvamassa pandemian seurauksena entisestään; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ottamaan huomioon jäsenvaltioiden parhaat käytännöt ja ottamaan samalla asianmukaisesti huomioon pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) erityisolosuhteet ja EU:n erilaiset työmarkkinamallit; kehottaa lisäksi komissiota tarkistamaan direktiiviä 2006/54/EY;

32. korostaa kotitaloustyö- ja kotihoiva-alan ja sen työntekijöiden kohtaamia haasteita; kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan kotitaloustyötä koskevan ILOn yleissopimuksen nro 189 ja varmistamaan, että ala otetaan huomioon kriisin talousvaikutusten lievitystoimissa, jotta se voi jatkaa toimintaansa asianmukaisissa oloissa; pyytää jäsenvaltioita varmistamaan kotitaloustyöalan sääntelyn;

33. suhtautuu myönteisesti koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevaan investointialoitteeseen (CRII) ja CRII Plus -pakettiin, joilla toteutetaan koheesiopolitiikkaa tukemaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia sektoreita, ja kehottaa myös toteuttamaan erityisesti naisia työllistäviin aloihin kohdennettuja toimenpiteitä; pitää tärkeänä hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämiseen tarkoitettua komission tilapäistä tukivälinettä (SURE), jonka avulla voidaan varmistaa toimeentulotuki työttömille tai lomautetuille työntekijöille; korostaa tarvetta arvioida näiden välineiden

vaikutusta naisten ja miesten tilanteeseen EU:n työmarkkinoilla ja muokata tulevia toimintapolitiikkoja vastaavasti; korostaa naisille kohdennettujen uudelleen- ja täydennyskoulutusohjelmien tarvetta vastauksena työmarkkinoiden muutoksiin covid-19-pandemian seurauksena;

34. kehottaa komissiota tukemaan yrittäjiä ja erityisesti naisia heidän pyrkimyksissään kehittää ja hyödyntää covid-19-pandemian aikana saatuja taitoja tai etuja, mukaan lukien äitien, yksinhuoltajien ja muiden harvemmin yrittäjänä toimivien henkilöiden mahdollisuus yrittäjyyteen, lisäämään heidän taloudellista riippumattomuuttaan sekä parantamaan lainojen, pääomarahoituksen ja mikrorahoituksen saatavuutta ja tietoisuutta niistä EU:n ohjelmien ja rahastojen avulla, jotta kriisistä tulee kehittymismahdollisuus vihreään ja digitaaliseen talouteen siirtymiseen liittyvän mukautumisen ja muutoksen myötä; pyytää EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita ottamaan erityiseksi painopisteeksi pk-yritysten ja varsinkin naisten johtamien pk-yritysten tukemisen, sillä niillä on usein tarvittavan rahoituksen saantiin liittyviä erityishaasteita ja ne tarvitsevat huomattavan paljon tukea elpymisvaiheessa; pyytää komissiota, EIGEä ja Eurostatia edistämään naisten johtamia pk-yrityksiä, itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivia naisia ja naisten johtamia kasvuyrityksiä sekä covid-19-pandemian vaikutuksia niihin koskevan datan keräämistä;

35. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään naisten osallistumista ja panosta tekoälyn, luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan aloilla ja digitaalialalla sekä vihreässä taloudessa; vaatii monitasoista lähestymistapaa poistamaan sukupuolten väliset erot kaikilla digitaalisen koulutuksen ja työllisyyden aloilla, jotta voidaan kuroa umpeen digitaalinen kuilu, joka on paljastunut, kun työ ja koulunkäynti sekä monet palvelut ja toiminnot ovat äkisti siirtyneet verkkoon; korostaa, että digitaalisen kuilun umpeen kurominen lisää sukupuolten tasa-arvoa paitsi työmarkkinoilla niin myös teknologian yksityiskäytön kautta; kehottaa komissiota sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen sisämarkkinastrategiassa ja digitaalistrategiassa, jotta naisten aliedustukseen näillä EU:n talouden tulevaisuuden kannalta tärkeillä aloilla voidaan puuttua tehokkaasti; pitää myönteisenä komission tulostaulua naisista digitaalitaloudessa, jonka avulla pidetään silmällä naisten osallistumista digitaalitalouteen, internetin käyttöä, internetin käyttötaitoja sekä erikoisosaamista ja työllisyyttä; korostaa, että se auttaa tärkeällä tavalla jäsenvaltioita ja komissiota tekemään tietoon perustuvia päätöksiä ja asettamaan asiaankuuluvia tavoitteita erityisesti covid-19-pandemian vaikutuksia ajatellen;

36. panee merkille, että on tärkeää ottaa huomioon äitiyslomalta palaavien naisten erityistilanne, jotta he voivat hyödyntää julkisia etuuksia tulematta syrjityiksi;

37. korostaa maatalousalan ja elintarvikehuollon haasteita EU:ssa sekä maaseutualueiden naisten erityistilannetta; korostaa tarvetta säilyttää maaseutualueiden naisten nykyinen temaattinen alaohjelma yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmien puitteissa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (EAFRD) rahoituksella; painottaa, että kyseisellä alaohjelmalla pyritään kannustamaan naisten työllistämiseen ja naisyrittäjyyteen; kehottaa tässä yhteydessä kohdentamaan EU-rahoitusta maaseutualueiden elin- ja työolojen kohentamiseen; kehottaa lisäksi pohtimaan maaseudun naisten roolia ympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojelemisessa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa; kehottaa jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytäntöjä avustavien puolisoiden ammatillisesta asemasta maatalousalalla ja pyytää komissiota laatimaan asiaa koskevia ohjeita;

Covid-19 ja monialaisuus

38. korostaa, että monialainen ja rakenteellinen syrjintä luo uusia esteitä ja haasteita sekä kielteisiä sosioekonomisia vaikutuksia tietyille naisryhmille ja että kaikkien henkilöiden turvallisuus, suojelu ja sosioekonominen hyvinvointi on siksi varmistettava ja heidän erityistarpeensa on täytettävä ottamalla asianmukaisesti huomioon monialainen lähestymistapa kriisin aikaisissa ja jälkeisissä toimenpiteissä;

39. korostaa, että on tärkeää ottaa naiset ja tytöt mukaan esteettömän ja kohdennetun tiedon suunnitteluun ja levittää tätä tietoa kaikissa yhteyksissä erityisesti kriisiaikoina;

40. korostaa, että eliniänodotteen noustessa ja terveysongelmien todennäköisyyden lisääntyessä vuoksi ikääntyneet naiset muodostavat usein asukkaiden enemmistön pitkäaikaishoitolaitoksissa ([40]), joista on tullut viruskeskittymiä monissa maissa, mikä johtuu muun muassa asukkaiden turvallisuuden ja suojelun takaamiseksi tarvittavien resurssien ja tiedon puutteesta; kehottaa komissiota analysoimaan erilaisia virallisen pitkäaikaisen hoidon palveluympäristöjä ja niiden kykyä

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

selviytyä covid-19-pandemian aikana; kehottaa jäsenvaltioita tutkimaan, miten vanhusten hoitoa tarjotaan sekä hoitolaitoksissa että yhteisöperustaisissa hoitolaitoksissa, myös 24 tunnin kotihoitona tai asiakkaan luona asuvan hoitajan avulla, sekä varmistamaan ikääntyneiden naisten hyvinvoinnin, mukaan lukien hoidon ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuus ja taloudellinen riippumattomuus; kehottaa neuvostoa asettamaan Barcelonan tavoitteita vastaavat tavoitteet saatavilla olevan, kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon tarjoamiseksi;

41. pitää valitettavana, että pandemia vaikutti merkittävästi moniin vammaisiin naisiin, myös niihin, jotka ovat riippuvaisia muiden jokapäiväisestä hoidosta, ja erityisesti niihin, jotka asuvat laitoksissa ja muissa suljetuissa tiloissa ja joilla on suuri tukitarve mutta jotka eivät päässeet tavanomaisiin tukiverkostoihinsa eivätkä voineet ylläpitää fyysistä etäisyyttä ja joilla oli vaikeuksia saada palveluja ja tavaroita; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että näitä tukiverkostoja pidetään olennaisina palveluina ja että ne mukautetaan asianmukaisesti olosuhteisiin ja että tulevissa kriisi- ja hätäsuunnitelmissa otetaan huomioon vammaisten henkilöiden, erityisesti naisten ja tyttöjen, erityistarpeet; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita varmistamaan kaikkien vammaisten naisten ja tyttöjen oikeudet vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen mukaisesti, myös heidän oikeutensa itsenäiseen elämään sekä mahdollisuutensa koulutukseen, työhön ja työllistymiseen;

42. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan maahanmuuttajanaisten ja -miesten tuen tarjoamalla kriittistä terveydenhuoltoa kriisin aikana; korostaa, että pakolais- ja vastaanottokeskusten on otettava asianmukaisesti huomioon naisten ja tyttöjen tarpeet ja riskit, kun otetaan huomioon sosiaalisen etäisyyden ja hygienian ylläpitämiseen liittyvät tunnetut haasteet sekä naisten ja tyttöjen altistuminen sukupuoleen perustuvalle väkivallalle;

43. korostaa asunnottomuudesta kärsivien naisten ja prostituoitujen naisten erityisolosuhteita ja heidän lisääntynyttä alttiuttaan sukupuoleen perustuvalle väkivallalle sekä covid-19-pandemian ja siitä johtuvien hätätoimenpiteiden aiheuttamaa hygienia- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuuden puutetta; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että palvelut ja riittävä tuki ulotetaan epävarmoissa tilanteissa eläviin ihmisiin, mukaan luettuina köyhyyden vaarassa olevat ja köyhyydessä elävät naiset sekä asunnottomat ja sosiaaliselle syrjäytymiselle alttiit naiset; pitää myönteisenä vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) tarjoamia lisäresursseja aineellisen puutteen torjuntaan ja sosiaalisen tuen antamiseen; korostaa, että asunnottomien ja paperittomien naisten on saatava terveydenhoitoa; toteaa, että näiden yhteiskuntaryhmien olosuhteet on otettu huomioon kotouttamista ja osallisuutta koskevassa komission toimintasuunnitelmassa; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan asunnottomat naiset asianmukaisesti huomioon pandemiasuunnitelmissaan;

44. korostaa vähemmistöryhmien lisätarpeita, esimerkkinä romanitaustaiset naiset, joihin kohdistuu syvälle juurtunutta syrjintää ja jatkuvia oikeuksien loukkauksia, koska heillä ei ole mahdollisuutta käyttää perusinfrastruktuureja, -palveluja ja -tietoja erityisesti eristyksen aikana;

45. korostaa hlbtiq+-henkilöille tarjottavien tukipalvelujen tärkeyttä, mukaan lukien mielenterveystuki, vertaistukiryhmät ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien tukipalvelut;

46. pitää valitettavana muukalaisvihamielistä syrjintää ja rotusyrjintää, joka lisääntyi kriisin vuoksi, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita soveltamaan rasistisiin hyökkäyksiin nollatoleranssia ja torjuntatoimenpiteissään monialaista lähestymistapaa, jolla puututaan marginalisoituneiden väestöryhmien, myös rodullisten ja etnisten vähemmistöjen tarpeisiin;

47. kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään ja panemaan täytäntöön syrjinnän vastaisen direktiivin ja takaamaan, että moninkertainen ja moniperusteinen syrjintä poistetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa;

48. korostaa, että jäsenvaltioiden on varmistettava lasten jatkuva pääsy koulutukseen ja kiinnitettävä asianmukaista huomiota syrjäytyneistä sosioekonomisista taustoista tuleviin ryhmiin, haavoittuvassa asemassa oleviin köyhyydessä eläviin tai köyhyyden vaarassa oleviin lapsiin ja tyttöihin, jotka ovat vaarassa solmia lapsi- tai pakkoavioliittoja; korostaa tarvetta varmistaa, että kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus etäoppimiseen; korostaa, että kaikkien nuorten on saatava käyttöönsä tarvittavat resurssit ja tuki koulujen sulkemisen aikana ja voitava palata koulutusjärjestelmän piiriin kriisin päätyttyä;

Ulkoiset toimet

49. korostaa, että covid-19-pandemian maailmanlaajuinen luonne edellyttää maailmanlaajuisia torjuntatoimia; korostaa, että covid-19-pandemian aikana monissa maailman osissa – erityisesti epävakaissa ja konflikteista kärsivissä valtioissa – naiset ja tytöt ovat haavoittuvassa asemassa, joka on seurausta esimerkiksi puutteellisesta terveydenhoidosta, mukaan luettuna seksuaali- ja lisääntymisterveydenhoito, altistumisesta sukupuoleen perustuvalle väkivallalle, kuten naisten

sukuelinten silpomiselle ja lapsiavioliitoille, heikosta työntekijäasemasta, puutteellisesta koulutuksen saatavuudesta sekä äärimmäisestä köyhyydestä ja nälänhädästä; huomauttaa, että monissa kumppanimaissa naiset työskentelevät naisvaltaisilla aloilla, kuten vaateteollisuudessa ja ruuan tuotannossa, jotka ovat kärsineet eniten, mikä vaikuttaa haitallisesti heidän perheidensä ja yhteisöjen köyhyyteen sekä naisten ja tyttöjen taloudelliseen riippumattomuuteen ja heidän terveyteensä ja turvallisuuteensa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kumppanimaille kriisistä selviämistä varten annettua taloudellista tukea osoitetaan myös naisten ja tyttöjen tukemiseen; vaatii voimakkaampaa tukea naisten oikeuksien puolustajille ja naisten oikeuksia ajaville järjestöille sekä niiden osallistumiselle päätöksentekoon kaikilla tasoilla; korostaa, että on pyrittävä kaikin mahdollisin tavoin varmistamaan, että tuleva rokote on kaikkien saatavilla;

50. suhtautuu myönteisesti komission esittämään Team Europe -pakettiin, jolla tuetaan kumppanimaita covid-19-pandemian ja sen seurausten torjunnassa, ja korostaa, että varojen kohdentamisessa tarvitaan sukupuolitietoista lähestymistapaa ja tasa-arvon edistämiseen korvamerkittyjä varoja; korostaa, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI) ja liittymistä valmistelevan välineen III täytäntöönpanossa on covid-19-kriisin ratkaisemisen yhteydessä toimittava sukupuolitietoisesti, jotta voidaan ottaa huomioon naisten ja tyttöjen erityisolosuhteet ja edistää kriisin jälkeisiä mahdollisuuksia; kannustaa jatkamaan ja painottamaan koulutusta hätätilanteissa tänä aikana; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita asettamaan etusijalle maailmanlaajuisen solidaarisuuden säilyttämällä julkisen kehitysavun rahoituksen riittävän tason ja tukemalla kattavasti kumppanimaiden toimia kriisin selättämiseksi; kehottaa EU:ta keskittymään covid-19-pandemian johdosta toteuttamissaan humanitaarisissa ja kehitysyhteistyöhön liittyvissä toimissa, kansainvälisessä kehitysyhteistyössä ja uudessa sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevassa toimintasuunnitelmassa terveydenhuollon saatavuuden parantamiseen, seksuaali- ja lisääntymisterveys ja niitä koskevat oikeudet mukaan luettuina; korostaa, että sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja sukupuolitietoisen budjetoinnin periaatteita olisi noudatettava kaikissa NDICI:n maantieteellisissä ja temaattisissa ohjelmissa;

51. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön arvoihin perustuvan unionin kauppapolitiikan, jossa varmistetaan työntekijöiden perusoikeuksien ja ympäristöoikeuksien korkeatasoinen suojelu sekä perusvapauksien ja ihmisoikeuksien ja myös sukupuolten tasa-arvon kunnioittaminen; muistuttaa, että sukupuoleen liittyvät kysymykset on valtavirtaistettava unionin kauppa- ja investointisopimuksissa ja niiden tulee sisältää kauppaa ja kestävää kehitystä koskeva kunnianhimoinen ja toteuttamiskelpoinen luku; muistuttaa, että kauppasopimusneuvottelut voisivat olla tärkeä väline sukupuolten tasa-arvon edistämisessä sekä naisten voimaannuttamisessa kolmansissa maissa; kehottaa edistämään ja tukemaan erityisten sukupuolten tasa-arvoa koskevien lukujen sisällyttämistä EU:n kauppa- ja investointisopimuksiin niiden lisäarvon perusteella olemassa olevien kansainvälisten esimerkkien pohjalta;

52. kehottaa komissiota sisällyttämään naiset ja tytöt maailmanlaajuisten toimiensa ytimeen ja ottamaan heidät täysimääräisesti mukaan toimiin, kuuntelemaan heidän ääntään ja voimaannuttamaan heidät osallistumaan aktiivisesti pandemian torjuntaan;

Sukupuoli ja elpyminen

53. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan perusteellisesti kriisin aiheuttamat sukupuolikohtaiset vaikutukset ja tarpeet sekä sen sosioekonomiset seuraukset; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita osoittamaan lisää kohdennettuja talousarviovaroja naisten auttamiseksi toipumaan kriisistä, myös elpymispaketin täytäntöönpanossa, erityisesti työllisyyden, väkivallan sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja niitä koskevien oikeuksien alalla, sekä seuraamaan näitä menoja ja valtavirtaistamaan sukupuolen kaikkiin talousarvio-, politiikka- ja lainsäädäntöehdotuksiin sukupuolten tasa-arvoa koskevassa strategiassa antamiensa sitoumusten mukaisesti; kehottaa komissiota vahvistamaan tulevissa ehdotuksissaan ilmastonmuutospolitiikkojen, digitaalipolitiikkojen ja sukupuolten tasa-arvon välistä yhteyttä; korostaa, että valmistelutoimet ovat paras tapa parantaa kaikkien alojen kykyä selviytyä tulevista kriiseistä;

54. kehottaa sisällyttämään sukupuolten tasa-arvon yhdeksi Euroopan tulevaisuutta käsittelevän tulevan konferenssin painopisteistä, ja kehottaa EU:ta varmistamaan sukupuolten tasapainon sen elimissä ja osallistamaan naisten oikeuksien järjestöt ja naisjärjestöt sen työhön, jotta varmistetaan naisten tarpeiden huomioon ottaminen covid-19-pandemian jälkeen;

55. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita ylläpitämään kansalaisyhteiskunnan järjestöille suotuisaa ympäristöä erityisesti poliittisen tuen ja riittävän rahoituksen avulla;

o

o o

56. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.